

Håndbok om akuttberedskap i kommunalt barnevern

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, november 2017

Innhold

1. Akuttberedskap i kommunalt barnevern	3
1.1 Krav til forsvarlige tjenester	3
1.2 Tolkingsuttalelse om akuttberedskap	3
1.3 Bruk av private aktører	4
1.4 Avgrensninger	5
2. Ulike former for organisering av akuttberedskaper	5
2.1 Samarbeidsformer	5
2.2 Organisering	6
2.3 Styrker og utfordringer knyttet til ulike vaktordninger	7
2.4 Geografiske utfordringer	8
2.5 Tilgang til saksbehandlingssystemer	8
3. Etablering og forankring av akuttberedskaper	9
4. Ressurser knyttet til akuttberedskap	10
5. Samarbeid	10
6. Fylkesmannens virkemidler	11

1. Akuttberedskap i kommunalt barnevern

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gjennomførte våren 2017 en undersøkelse av akuttberedskapen i kommunalt barnevern. Undersøkelsen ble besvart av landets barnevernledere, og hadde en svarprosent på 81,6 prosent. Svarene viste blant annet at 48 % av tjenestene ikke hadde noen form for formalisert akuttberedskap. 239 av 293 respondenter avga svar. I etterkant av denne undersøkelsen har flere kommuner jobbet med å få på plass en formalisert akuttberedskap i sin kommune.

Fylkesmannsembetene har ansvar for råd og veiledning, samt tilsyn med kommunene, jf. barnevernloven § 2-3 b annet ledd. Fylkesmannen har videre en råd- og pådriverfunksjon overfor kommunene i deres innsats for god kvalitet i akuttarbeidet. Dette fremkommer av Virksomhets- og økonomiinstruks for fylkesmenn 2017, pkt. 5.1.4.16.. Dette gjengis også i tildelingsbrev til fylkesmennene for 2017. Akuttberedskap i barnevernet vil også være tema i styringsdokumentene for 2018.

Håndboken skal fungere som et hjelpemiddel for embetenes saksbehandlere i bistanden til kommunene om etablering og utvikling av akuttberedskap. I tillegg til håndboka er det utarbeidet en powerpoint-presentasjon som embetene kan benytte i møter med kommunene.

Håndboken er utarbeidet i samarbeid med 5 fylkesmannsembeter: Finnmark, Nordland, Nord-Trøndelag, Oppland og Sogn og Fjordane. Embetene har innhentet informasjon fra sine kommuner om erfaringer ved etablering av akuttberedskap. I tillegg har Bufdir vært i kontakt med barnevernvakten i Follo og Sarpsborg kommune for ytterligere innspill.

1.1 Krav til forsvarlige tjenester

Barnevernlovens § 1-4 krever at tiltak og tjenester etter loven skal være forsvarlige. Forsvarlighetskravet er en rettslig standard. Innholdet i denne standarden vil endre seg over tid i takt med blant annet utviklingen av fagkunnskap og kompetanse på barnevernområdet (Prop. 106 L (2012–2013) side 11. Forsvarlighetskravet innebærer blant annet at tjenestene må inneholde tilfredsstillende kvalitet, ytes i tide og i et tilstrekkelig omfang. Kommunene må ha en bemanning, kompetanse og kvalifikasjoner som er tilstrekkelig for å ivareta sine oppgaver på en forsvarlig måte. En lovfesting av forsvarlighetskravet har styrket tilsynsmyndighetens mulighet til å føre kontroll med at tjenesten yter forsvarlige tjenester.

1.2 Tolkingsuttalelse om akuttberedskap

Den 11.juni 2016 sendte Bufdir ut en tolkningsuttalelse knyttet til akuttberedskap i kommunalt barnevern¹. Denne uttalelsen må ses på som en presisering av hva som anses å være forsvarlig akuttberedskap. I tolkningsuttalelsen heter det at:

---

¹ <https://bufdir.no/bibliotek/RettsdataStartPage/Rettsdata/?grid=gBUFDIRz2D2016z2E06z2E11>

«Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vurderer imidlertid at kravet til forsvarlige tjenester i barnevernloven tilsier at alle kommuner må ha tilstrekkelig og riktig kompetanse tilgjengelig utenfor vanlig kontortid. Kompetansen kan være tilgjengelig i kraft av en bakvaksordning pr. telefon. Selv om håndtering av mange akutsituasjoner forutsetter et tett samarbeid med politiet og andre hjelpeinstanser, kan barneverntjenesten ikke overlate ansvaret for disse situasjonene til andre alene. En bakvaksordning må være formalisert slik at noen faktisk har ansvar for å bidra med barneverntjenestens kompetanse, og samarbeide med andre hjelpeinstanser dersom det oppstår en alvorlig situasjon utenfor kontortid. En ordning som baserer seg på at barnevernledere eller ansatte i varierende grad kan kontaktes på private telefonnummer i krisesituasjoner er ikke en forsvarlig organisering barneverntjenestens akuttberedskap.»

Barnevernloven er ikke til hinder for at flere kommuner samarbeider om akuttberedskap. Et slikt samarbeid vil være særlig aktuelt for små kommuner.»

I uttalelsen tydeliggjøres det at forsvarlighetskravet innebærer at kommunene skal ha en formalisert akuttberedskap. Det stilles imidlertid ikke eksplisitte krav til hvordan akuttberedskapen skal organiseres. Kommuner som ikke har en formalisert akuttberedskap kan ikke sies å ha oppfylt kravet om forsvarlige barnevernstjenester. Noen kommuner kan ha beredskapsordninger som faller utenfor lovens minstekrav. Det vil være en del av Fylkesmannens oppgave å vurdere om akuttberedskapen er forsvarlig (se kapittel 6).

1.3 Bruk av private aktører

Direktoratets vurdering er at det ikke er adgang til å etablere akuttberedskap innenfor rammene av et privat tiltak. Dette begrunnes i at akuttberedskap i barnevernet anses som en del av offentlig myndighetsutøvelse, som ikke kan overlates til private aktører. Selv om vedtaksmyndigheten er lagt til påtalemyndigheten (så fremt ikke barnevernleder eller dennes stedfortreder er tilgjengelig) når det er nødvendig å fatte tvangsvedtak i akutte situasjoner, vil det være de som har ansvaret i en beredskapsordning som gjør de reelle vurderingene av hvordan barn i krise skal følges opp. Blant annet må ta de stilling til hvordan alvorlige bekymringsmeldinger umiddelbart skal følges opp, finne løsninger for barn i krise som ikke nødvendigvis innebærer at det fattes et hastevedtak (frivillige plasseringer og beslutninger), gjennomføre hjemmebesøk, snakke med barn uten foreldrene til stede og utveksle opplysninger med samarbeidspartnere m.m. Dette er beslutninger som må fattes fortløpende, og hvor det ikke vil være mulig for barneverntjenesten å ha tilstrekkelig styring med faglige vurderinger og valg i enkeltsaker. Departementet sendte 20. oktober 2017 ut en presisering av adgangen til å benytte seg av private aktører i barnevernet²:

«Departementet vil understreke at det etter vårt syn ikke alltid vil være praktisk mulig for kommunen å ha den formen for styring og kontroll som er en forutsetning for lovlig å kunne benytte private til å bistå seg til å utføre oppgaver etter barnevernloven. I slike tilfeller kan barneverntjenesten ikke la seg bistå av private aktører innenfor områder som innebærer utøvelse av offentlig myndighet.»

---

² Brev av 20.10.2017, ref. 17/468

1.4 Avgrensninger

Håndboken tar kun for seg organisering av akuttberedskapen i kommunen. Flere kommuner har etablert samarbeid om andre oppgaver som er lagt til akuttberedskap og barnevernsvakt. Eksempler på oppgaver som faller utenfor håndbokens tema kan være råd og veiledning til barn og familier over telefon og ved hjemmebesøk, uanmeldte og anmeldte hjemmebesøk, oppfølging etter tilrettelagte avhør eller annen form for oppfølging av akutthåndtering.

2. Ulike former for organisering av akuttberedskapen

En forsvarlig akuttberedskap kan organiseres på flere måter. Under gis det eksempler på hvordan kommuner i dag har organisert beredskapen. Hvilken løsning den enkelte kommune bør velge må ses i lys av kommunens/regionens geografi, demografi, innbyggertall, personalressurser osv. Erfaring viser at flere kommuner har møtt utfordringer med å etablere akuttberedskap fordi mye problematiseres før arbeidet er kommet i gang. Embetene har opplyst at tjenester og kommuner som har startet opp etableringen av akuttberedskapen og utviklet denne fortløpende, er de kommunene som har kommet lengst i etablering og utvikling av akuttberedskap,

2.1 Samarbeidsformer

Kommunal akuttberedskap

Kommunen organiserer selv akuttberedskapen i egen kommune.

Interkommunalt samarbeid

Det finnes flere organisatoriske modeller for interkommunalt samarbeid innenfor barnevern, uformelt interkommunalt samarbeid/løsere avtalebasert samarbeid, samarbeid for å løse «felles oppgaver», jf. kommunelovens § 27 og vertskommunesamarbeid, jf. kommuneloven § 28-1 a-k.

Tilbakemeldinger fra embetene viser at kommuner som har etablert et samarbeid rundt akuttberedskapen har forankret dette på ulikt vis, men at det mest vanlige er samarbeid etter vertskommunemodellen. Dette er også den modellen direktoratet anbefaler.

Vertskommunesamarbeid er et avtalebasert samarbeid hvor de overordnede rammene vedtas av kommunestyret. Det er gitt generell hjemmel til å overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver og delegere offentlig myndighetsutøvelse til andre kommuner i et vertskommunesamarbeid med mindre den enkelte særlov avskjærer det, jf. kommuneloven § 28a. I Ot.prp nr 95 (2005-2006) om interkommunalt samarbeid er det klargjort at barnevernlovens bestemmelser ikke er til hinder for et interkommunalt samarbeid som beskrevet.

Vertskommunemodellen er utformet med tanke på samarbeid mellom to eller flere kommuner om løsning av oppgaver som er lovpålagte, eksempelvis innen barnevern. Vertskommunesamarbeid

innebærer at det overlates beslutningsmyndighet til en annen kommune (vertskommunen). De øvrige kommuner i samarbeidet betegnes som samarbeidskommuner. Selve utførelsen av oppgavene med tilhørende beslutningsmyndighet overlates til vertskommunen. Det formelle (rettslige)ansvaret tilligger fortsatt samarbeidskommunen.

Direktoratet er kjent med at noen kommuner har forankret akuttberedskapen sin som en samarbeidsvirksomhet etter kommuneloven § 27. For å etablere et § 27 samarbeid må deltakerne opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver. § 27 gir stor frihet i organiseringen av samarbeidet, men begrenser kommunestyrets mulighet til å overføre myndighet til styret kun til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering. Så lenge det ikke er i strid med særlovgivning, kan kommunene fritt delegerer drifts- og organiseringsoppgaver. Kommuneloven § 27 gir ikke hjemmel for å delegerer oppgaver som innebærer offentlig myndighetsutøvelse.

2.2 Organisering

Det er i dag etablert flere varianter med vaktordninger. Under skisseres et utvalg av ordninger som allerede er etablert. Kommunene er ansvarlige for at beredskapsordningen er forsvarlig, uansett hvilken organisering som velges. Det bør være et mål at publikum og samarbeidsinstanser har ett fast vaktnummer å forholde seg til, uavhengig av hvem som er i vakt, og hvilken vaktform man benytter. Vaktnummeret bør være godt synlig på kommunens hjemmesider.

Aktiv barnevernsvakt

Denne vaktordningen er organisert med en aktiv beredskap utenom ordinær arbeidstid, også i helger. Denne organiseringen er mest aktuell for større byer og tjenester, da den ofte vil kreve egne ansatte. Vedtaksmyndigheten i akutsituasjoner er lagt til barnevernsadministrasjonens leder og påtalemyndigheten, og kan ikke delegeres. Barnevernsadministrasjonens leder er den som til enhver tid har det formelle ansvaret som leder for barneverntjenesten i kommunen eller bydelen. I lederens fravær vil den som eventuelt er utpekt til å fungere ha ansvaret.

Beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet

I en slik ordning vil vakthavende kunne oppholde seg hjemme under vekten. Denne ordningen passer best for beredskap fra kl.15.00-08.00 i hverdager, og hele døgnet i helgedagene. Beredskapsvakten har svarplikt og rykker ut ved behov, gjerne etter avklaring med leder av beredskapen. Det kan være flere som har vakt samtidig i denne ordningen, eventuelt kan vekten deles på flere personer.

Direktoratet har innhentet eksempler fra kommuner som benytter egen jobbtelefon i vakttjenesten, men som logger seg på en vakttelefon i en egen app. Vikarer benytter vikarmobil med samme app-funksjon. Denne vakt-appen sikrer at akuttberedskapen har et fast vaktnummer, uavhengig av hvem som er i vakt. Flere kommuner med denne ordningen benytter personell som allerede er ansatt i barnevernstjenesten. Det utformes en egen vaktordning fordelt på et utvalg ansatte i tjenesten, eller fra tjenestene i det interkommunale samarbeidet.

Aktiv vakt kombinert med beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet

Akuttberedskapen løses med en kombinasjon mellom aktiv beredskapsvakt og beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet. Den tidsmessige fordelingen mellom aktiv og «passiv» vakt varierer, og oversikten under gir uttrykk for et eksempel på en fordeling:

	Aktiv	Hjemmevakt
Hverdag	15.30-22.00	22.00-08.00
Helg	14.30-00.00	00.00-14.30

En kombinasjon av aktive arbeidstimer og beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet er en modell som ofte benyttes der kommunen har etablert barnevernvakt, med egne ansatte i turnusordning.

2.3 Styrker og utfordringer knyttet til ulike vaktordninger

Organisering	Styrker	Utfordringer
Aktiv barnevernvakt	<ul style="list-style-type: none"> • Alltid bemannet • Robust organisering • Ansatte som bare er ansatt i vaktordningen • De ansatte vil ofte ha god kunnskap og erfaring i møre med mennesker i krise • Barnevernvaktene har ofte godt etablert samarbeid med politi, og god kjennskap til nødeter, samt krisesenter	<ul style="list-style-type: none"> • Ressurskrevende ordning • Passer best for større kommuner eller interkommunale samarbeid.
Hjemmevakt	<ul style="list-style-type: none"> • Alltid en bemannet akuttberedskap • Ved bruk av ansatte som jobber i barnevernstjenesten til daglig sikres erfaring og kunnskap om barnevernstjenestenes oppgaver og mandat	<ul style="list-style-type: none"> • Ordningen kan bli sårbar, særlig knyttet til helg, ferier og når det foregår større arrangementer i kommunen/regionen • For å sikre forsvarlige tjenester bør kommunene i disse periodene vurdere om akuttberedskapen skal intensiveres.

Kombinasjon av aktiv og bakvakt	<ul style="list-style-type: none"> • Det er alltid en bemannet akuttberedskap • Ved en kombinasjon av aktiv vakt og hjemmevakt vil kommunen være mer tilgjengelig enn ved en rendyrket hjemmevaktordning 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordningen krever økning i personalressurser og vil derfor kunne være utfordrende å etablere i områder hvor det er utfordrende å rekruttere
---------------------------------	--	--

2.4 Geografiske utfordringer

Flere områder i Norge vil møte utfordringer uavhengig av hvilken vaktjeneste som velges. Utfordringene knyttes i all hovedsak til store geografiske avstander, og begrenset fremkommelighet til eksempelvis øykommuner. Dette er også utfordringer som noen større barnevernsvakter kan møte, på grunn av lang reisetid fra arbeidslokasjon til hendelsessted.

Erfaringsvis løses disse utfordringene pragmatisk ved å opprette kontakt med lokale faginstusjoner/personer som kan ivareta akutte situasjoner i påvente av at akuttberedskaper kommer frem. Det bør imidlertid etter direktoratets mening etableres en mer formell avtale som grunnlag for et slikt samarbeid.

I tilfeller hvor helikopter eller båt må rekvireres, må det etableres kontakt og dialog med politiet som har myndigheten til å rekvirere slike fremkomstmidler. I de fleste akutte situasjoner hvor rekvirering vurderes som nødvendig må også politiet være til stede for å løse egne oppgaver (vold, overgrep, ordensforstyrrelse, rus).

2.5 Tilgang til saksbehandlingssystemer

Det vil være en fordel for kommunale vaktjenester at de har tilgang til saksbehandlingssystemet når de har bakvakt. Det er imidlertid ikke et krav at denne tilgangen er på plass ved etablering av akuttberedskap i kommunene.

Tilgang til barneverntjenestens ordinære saksbehandlingssystem vil også være aktuelt å vurdere der det inngås samarbeid med andre kommuner om en vaktordning. Utgangspunktet er at det vil være adgang til å gi en begrenset tilgang til hverandres saksbehandlersystem, og at det i mange situasjoner vil være en fordel å ha kunnskap om deler ved saken. Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene er tilgjengelig for andre tjenestemenn innen organet eller etaten, jf. fvl. § 13 b første ledd nr. 3. Forutsetningen er at spredningen av opplysninger ikke går lengre enn det som trengs for en hensiktsmessig arbeids- og arkivordning. Barneverntjenestene i forskjellige distrikt eller kommuner anses å tilhøre «samme etat».³ Det bør gjøres en vurdering av hvilken informasjon som vil være nyttig å ha tilgang til i en akuttsituasjon. I praksis kan det innebære at

³ Rundskriv Q-24, mars 2005 - Barnevernet og taushetsplikten, opplysningsretten og opplysningsplikten pkt. 6.1.5

kommunene gis adgang til et merknadsfelt/notat som sier noe om følgende (listen er ikke uttømmende):

- Barnets nettverk
  - o Ressurspersoner og kontaktinformasjon til disse (adresse, telefonnummer)
  - o Personer som ikke anses som ressurser i en krisesituasjon
- Hvordan det enkelte barnet kan møtes på en best mulig måte
- Informasjon knyttet til mulig alternative løsninger i akutte situasjoner
- Informasjon om allerede iverksatte tiltak
- Informasjon om mulige tiltak som kan iverksettes
- Informasjon om erfaringsmessig hensiktsmessige måter å møte barnet og familien

I forbindelse med tilganger bør kommunene gjøre en risikovurdering med tanke på hvor mye informasjon som vil være hensiktsmessig å dele. Kommunene bør også vurdere behovet for hyppigere internkontroll for å forhindre at sensitive opplysninger tilfaller flere personer enn det som er nødvendig for å løse akutte situasjoner.

3. Etablering og forankring av akuttberedskapen

Etablering og utvikling av akuttberedskap krever forankring i kommunens administrative og politiske ledelse. For kommuner som velger å benytte ansatte i barnevernstjenesten i en turnusordning må dette også forankres i barnevernstjenesten.

Nedenfor gis forslag til arbeidsprosess i forkant av etablering av akuttberedskap:

Forankring i kommunen:

- Barnevernstjenestens ledelse etablerer dialog med rådmann og kommunalsjef i kommunen/det interkommunale samarbeidet
- Ordfører orienteres om denne dialogen
- Det etableres en prosjektgruppe som ser på aktuelle løsninger og endelig kommer med en anbefaling
- Anbefalingen legges frem til politisk saksbehandling, hvor kommunestyret treffer vedtak.

Forankring i tjenesten:

Når det gjelder de løsningene som medfører at noen av de ansatte i barnevernstjenesten vil utgjøre akuttberedskapen, er det klart at etableringen må forankres i tjenesten. Barnevernleder må derfor informere og involvere egne ansatte. Leder bør også involvere tillitsvalgte på et tidlig tidspunkt.

4. Ressurser knyttet til akuttberedskap

Etablering av akuttberedskap i kommunene vil medføre økte utgifter. Kommunene kan løse oppgaven innenfor eksisterende budsjett, eller tilføre nye midler til barnevernsbudsjettet.

For døgnbemannet barnevernsvakt vil det være behov for egne ansatte i turnusordning, samt at det kan kreve ressurser å leie lokale, bil etc.

Ved beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet vil ekstrautgiftene stort sett relatere seg til utgifter knyttet til ekstra lønnsutgifter.

Kombinasjon aktiv vakt og beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet vil i tillegg kreve ekstra personalressurser.

5. Samarbeid

I arbeidet med å etablere akuttberedskap kan det være hensiktsmessig å opprette dialog med instanser som det er naturlig å tenke at kan bistå i arbeidet. Flere embeter har positive erfaringer med å opprette kontakt med KS i oppstarten. KS kan bistå i arbeidet med å motivere kommuneledelse i å rette fokus på etableringen av akuttberedskap. Utover dette må KS sin rolle avklares nærmere hos det enkelte embetet.

Videre er involvering av kommuneledelsen, både på administrativt og politisk nivå viktig. At barnevernstjenestene får bistand til å informere kommuneledelsen om lovkravene knyttet til akuttberedskap vil være nyttig, og fylkesmannen vil kunne ha en viktig pådriverrolle i denne sammenheng. Særlig vil det kunne være behov for bistand i de områdene hvor kommunene må gå sammen for at ordningen blir forsvarlig.

Det kan i tillegg være et fornuftig grep at andre akuttetater involveres eller informeres om at det etableres akuttberedskap i barnevernet. Erfaringer fra etablering av akuttberedskap tilsier at akuttetatene er positive til at kommunene etablerer akuttberedskap på barnevernsfeltet. Det er viktig at akuttinstansene gjøres kjent med hvordan ordningen er organisert, og hvordan det kan oppnås kontakt. Det anbefales at forventninger til hvordan samarbeidet skal fungere avklares. I fasen etter at akuttberedskapen er etablert kan det være behov for å diskutere konkrete hendelser i etterkant slik at det fortløpende kan gjøres nødvendige justeringer i samarbeidet. Det kan være lurt å utarbeide en plan for hvordan denne dialogen skal foregå.

Aktuelle instanser som det vil være naturlig å etablere dialog med:

- Politi
- Helsevesen
- Krisesenter
- Barnevernsinstitusjoner (og eventuelt andre institusjoner med døgnbemanning)

I enkelte regioner er det særlige geografiske utfordringer, for eksempel store avstander eller øykommuner, som medfører at akuttberedskapen har vanskeligheter med å komme seg til stedet. Det kan også oppstå situasjoner hvor akuttberedskapen bør være flere steder nesten samtidig, noe som vanskelig kan løses i praksis. Eksempelvis kan slike utfordringer løses ved å inngå dialog og samarbeid med relevante instanser som raskt kan være på plass i påvente av at akuttberedskapen eller andre nødetater kommer til stedet.

6. Fylkesmannens virkemidler

Fylkesmannen har flere virkemidler som kan være nyttig å bruke som insentiv for å etablere akuttberedskap. Dette er virkemidler som kan gi kommunene en ekstra motivasjon til å opprette forsvarlig akuttberedskap. Enkelte kommuner uttrykker motstand mot å opprette akuttberedskap. Fylkesmannens pådriverrolle vil være særlig viktig i disse tilfellene.

Som tidligere nevnt er involvering av kommuneledelse viktig for å forankre arbeidet på riktig nivå i kommunen, i tillegg til at det som nevnt kan være aktuelt etablere et samarbeid med KS lokalt.

Direktoratet har innhentet erfaringer fra embeter som har gode erfaringer med å lyse ut skjønnsmidler til prosjektstilling for å etablere akuttberedskap, særlig der flere kommuner har behov for å samarbeide rundt etablering og drift.

Videre viser erfaring fra embetene at det også er et alternativ at fylkesmannen tar initiativ til å invitere kommuneledelse og barnevernledelse i hele fylket for å starte prosessen med etablering av akuttberedskap. En slik forankring kan fungere som et tydelig signal for kommuner som er tilbakeholdne med å starte opp arbeidet med å etablere en formalisert og forsvarlig akuttberedskap.

Endelig vil fylkesmannens rolle som tilsynsmyndighet være et virkemiddel ved at fylkesmannen kan konkludere med lovbrudd dersom akuttberedskapen vurderes som uforsvarlig. En utfordring her kan være at privatpersoner sjelden klager over at det ikke har vært tilgjengelig akuttberedskap. Som følge av tildelingsbrev for 2018 blir en av fylkesmennenes oppgaver fremover å foreta risikovurdering av kommunenes akuttberedskap. Disse vurderingene vil gi grunnlag for å vurdere om den enkelte kommunes akuttberedskap er innenfor lovens bestemmelser.

Etablering av en forsvarlig akuttberedskap må ikke gå på bekostning av forsvarligheten i barneverntjenestens arbeid for øvrig. Dette blir et aktuelt punkt for fylkesmennene å følge opp i sin risikovurdering av kommunen og barneverntjenesten.